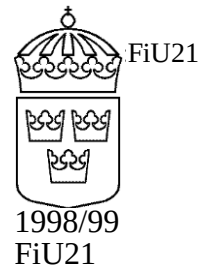

Finansutskottets betänkande

1998/99:FiU21

Kostnadsinformation till fondsparare i det individuella pensionssparandet, m.m. (prop. 1998/99:93)

Sammanfattning

Utskottet behandlar i detta betänkande de i proposition 1998/99:93 framlagda förslagen till ändringar i lagen (1990:1114) om värdepappersfonder, lagen (1983:1092) med reglemente för Allmänna pensionsfonden m.fl. lagar. Vidare behandlar utskottet tre följdmotioner samt fyra motioner som väckts under allmänna motionstiden 1998.

I propositionen konstateras att riksdagen i november 1998 beslutade att en bestämmelse om s.k. individuell kostnadsinformation skulle införas i lagen om värdepappersfonder. Regeringen föreslår nu att individuella pensionssparare som placerar sina sparmedel i värdepappersfonder skall få samma information som andra fondandelsägare. Informationen skall ges av det pensionssparinstitut som administrerar sparandet och lämnas i den förvaltningsredovisning av sparmedlen som institutet varje år ger till pensionsspararen.

För att möjliggöra för pensionssparinstituten att ge kostnadsinformation till spararna föreslås vidare att en bestämmelse införs i lagen om värdepappersfonder som innebär att fondbolagen varje år skall ge viss information till pensionssparinstituten. Vidare föreslås vissa ändringar av bestämmelsen om fondbolagens information till Premiepensionsmyndigheten. I propositionen görs bedömningen att det för närvarande inte bör införas någon bestämmelse i lag om individuell kostnadsinformation till fondförsäkringstagare.

I propositionen föreslås vidare att en undantagsregel införs i lagen med reglemente för Allmänna pensionsfonden. Syftet med bestämmelsen är att göra det möjligt för fjärde–sjätte fondstyrelserna att behålla sina innehav i svenska aktiebolag som efter offentliga erbjudanden övergår till att bli innehav i utländska aktiebolag. Det föreslås också att regeringens kostnader för anlitande av särskild fackkunskap för utvärdering av första–sjunde AP-fondstyrelsernas förvaltning skall bekostas av fondmedel.

Samtliga ändringar föreslås träda i kraft den 1 juli 1999.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag. Samtliga motioner avstyrks.

Till betänkandet har fogats 8 reservationer.

I proposition 1998/99:93 föreslås att riksdagen skall anta regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1990:1114) om värdepappersfonder,
2. lag om ändring i lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande,
3. lag om ändring i lagen (1998:1497) om ändring i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension,
4. lag om ändring i lagen (1983:1092) med reglemente för Allmänna pensionsfonden.

Propositionens lagförslag återfinns i *bilaga* till betänkandet.

Motionerna

Motioner som väckts med anledning av propositionen

1998/99:Fi11 av Lars Tobisson m.fl. (m) vari yrkas att riksdagen avslår propositionen såvitt avser förslag om krav på kostnadsinformation till fondsparare i det individuella pensionssparandet i enlighet med vad som anförts i motionen.

1998/99:Fi12 av Karin Pilsäter m.fl. (fp) vari yrkas

1. att riksdagen beslutar att den individuella informationen till fondsparare i värdepappersfonder skall avse kostnaderna för förvaltning, förvaring och tillsyn,
2. att riksdagen beslutar att övriga kostnader som belastar fondförmögenheten skall redovisas tillsammans och relateras till resultatet av portföljförvaltningen,
3. att riksdagen beslutar att de aktuella lagändringarna träder i kraft den 1 januari 2000.

1998/99:Fi13 av Per Landgren m.fl. (kd) vari yrkas

1. att riksdagen hos regeringen begär förslag till ändring i tillämpliga lagar om vad som skall räknas som kostnadsinformation, i enlighet med vad som anförts i motionen,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om vikten av konkurrensneutralitet,
3. att riksdagen beslutar att lagändringarna om kostnadsinformation till fondsparare skall träda i kraft den 1 januari år 2000.

Motioner som väckts under allmänna motionstiden 1998

1998/99:Fi704 av Ola Sundell (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om dispens från reglerna i lagen om värdepappersfonder.

1998/99:Fi706 av Erik Arthur Egervärn (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om dispens från reglerna i lagen om värdepappersfonder.

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att staten skall behålla Nordbanken och därmed möjligheten att bedriva en aktiv ägarroll,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en utvärdering av 6:e AP-fonden,

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att ge tilläggsdirektiv om att AP-fonderna skall främja sysselsättning,

6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en utvidgning av AP-fondernas placeringsrättigheter,

7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att inte begränsa 4:e och 5:e AP-fondernas aktieinnehav i ett börsföretag till 10 %,

9. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att tillsätta en utredning om hur statsmakterna kan underlätta för kommuner, landsting och regionala självstyrelseorgan att engagera sitt pensionskapital i ett långsiktigt ägarengagemang,

10. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att tillsätta en utredning om hur statsmakterna kan underlätta för kommuner, landsting och regionala självstyrelseorgan att engagera övriga finansiella tillgångar i ett långsiktigt ägarengagemang,

1998/99:N336 av Gudrun Schyman m.fl. (v) vari yrkas

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av att utvärdera AP-fondernas verksamhet ur ett näringspolitiskt perspektiv,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en utredning om pensionskapitalets betydelse för att befordra förnyelse och sysselsättning i det svenska näringslivet.

Förbättrad kostnadsinformation till fondsparare

Kostnadsinformation till fondsparare i det individuella pensionssparandet*Propositionen*

Riksdagen beslutade i november 1998 att en ny paragraf, 27 a §, skulle införas i lagen (1990:1114) om värdepappersfonder. Bestämmelsen innebär att fondbolag årligen skall informera varje andelsägare i en värdepappersfond om de totala kostnader som belastat fonden under det föregående året och som hänförs till andelsinnehavet. Riksdagen beslutade vidare att även pensionssparare inom premiepensionssystemet skall få sådan individuell kostnadsinformation som skall lämnas till fondandelsägare. Ändringarna skall träda i kraft den 1 juli 1999 (prop. 1997/98:160, bet. 1998/99:FiU7, rskr. 14).

I proposition 1997/98:160 konstaterade regeringen att även individuella pensionssparare och fondförsäkringstagare i princip bör få samma individuella kostnadsinformation, men att det närmare måste övervägas hur en reglering som säkerställer detta bör utformas. Dessa frågor behandlas i föreliggande proposition.

Lagstiftningen om individuellt pensionssparande infördes den 1 januari 1994. Av lagen om individuellt pensionssparande framgår att sparmedlen får placeras i inlåning i bank, andelar i värdepappersfond och i andra fondepapper. Vid sparande i värdepappersfond skall tillgångarna placeras i en sådan värdepappersfond som avses i lagen om värdepappersfonder eller i ett utländskt fondföretag som omfattas av en reglering som väsentligen stämmer överens med den svenska regleringen. Sparandet administreras av ett s.k. pensionssparinstitut. Tillstånd att bedriva verksamhet som pensionssparinstitut (pensionssparrörelse) kan ges till värdepappersinstitut, dvs. banker, värdepappersbolag eller utländska värdepappersföretag med filial i Sverige. Mellan spararen och pensionssparinstitutet träffas ett s.k. pensionssparavtal. I pensionssparavtalet anges som regel att institutet får ta ut avgifter som ersättning för sina tjänster. Institutet skall för varje pensionssparavtal föra ett s.k. pensionssparkonto där alla transaktioner antecknas. I lagen om individuellt pensionssparande finns bestämmelser om att pensionssparinstitutet skall ge pensionsspararna information. Spararen skall underrättas om de omplaceringar som gjorts och kostnaden för dessa. Vidare skall institutet varje år ge kontoinnehavaren en skriftlig redovisning av hur sparkapitalet förvaltats under det föregående året. I den årliga redogörelsen skall bl.a. anges de avgifter som dragits från kontot under året.

Det individuella pensionssparandet är konstruerat så att de enskilda pensionsspararna är andelsägare i de värdepappersfonder där pensionsmedlen placeras. Den nya 27 a § i lagen om värdepappersfonder omfattar därför i och för sig även dessa sparare. Som konstateras i förarbetena till paragrafen, säkerställer den dock inte att alla individuella pensionssparare får individuell kostnadsinformation. Detta har att göra med hur andelsinnehaven registreras hos fondbolaget. I förarbetena till lagen om individuellt pensionssparande

sägs att registreringen bör ske i pensionsspararens namn (prop. 1992/93:187 s. 112). I ett sådant fall kommer pensionsspararen – på samma sätt som andra fondandelsägare – att få individuell kostnadsinformation. När lagen om individuellt pensionssparande infördes fanns det inte någon möjlighet att förvaltarregistrera fondandelar. En sådan möjlighet har dock numera införts och utnyttjas bl.a. inom det individuella pensionssparandet. Av 27 a § andra stycket följer att fondbolaget i ett sådant fall skall ge informationen till pensionssparinstitutet som en klumpsumma för alla andelsinnehav som institutet förvaltar. De enskilda pensionsspararna kommer däremot inte att få någon individuell kostnadsinformation. Eftersom 27 a § uppenbarligen inte säkerställer att alla pensionssparare får kostnadsinformation anser regeringen att det krävs en särskild reglering för dessa sparare.

Regeringen föreslår därför att det införs en ny bestämmelse i lagen om värdepappersfonder enligt vilken pensionssparare som placerat sina tillgångar i värdepappersfonder skall få individuell kostnadsinformation av det pensionssparinstitut som administrerar sparandet. För varje värdepappersfond som tillgångar varit placerade i under det närmast föregående året, skall information ges om hur stort belopp av de totala kostnaderna som belastat fonden som hänför sig till andelsinnehavet. Informationen skall ges i den förvaltningsredovisning av tillgångarna som institutet varje år ger till pensionsspararen. Vidare föreslås att pensionssparinstitutet i sin tur skall få informationen från de fondbolag som förvaltar värdepappersfonderna. Om andelsinnehaven är förvaltarregistrerade skall institutet i stället få information från fondbolagen om vilka belopp som dagligen belastat fonderna under det närmast föregående året redovisat per fondandel. I förarbetena till 27 a § lagen om värdepappersfonder erinrar regeringen om att en informationsskyldighet för fondförvaltare inte är möjlig att införa i fråga om utländska fondföretag inom EES som omfattas av UCITS-direktivet. Fondandelsägare med andelsinnehav som är placerade enligt lagen om individuellt pensionssparande bör få kostnadsinformation i samma utsträckning som andra fondandelsägare. Pensionssparinstitutets informationsskyldighet bör således endast omfatta värdepappersfonder enligt definitionen i 1 § lagen om värdepappersfonder, dvs. värdepappersfonder som förvaltas av svenska fondbolag.

Pensionssparinstitutets informationsskyldighet bör även i övrigt utformas i anslutning till 27 a § lagen om värdepappersfonder. Detta innebär att kostnadsinformationen skall avse samtliga kostnader som under det närmast föregående kalenderåret belastat fondförmögenheten, oavsett på vilket sätt de debiteras fonden. Det totala beloppet skall delas upp i två delposter; förvaltningskostnader, inklusive kostnader för förvaring av fondtillgångarna, och övriga kostnader. Kostnadsuppgifter skall ges separat för alla fonder i vilka tillgångar varit placerade under året.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 1999. Informationen kommer således att ges till andelsägarna första gången år 2000. Den information som skall lämnas för år 1999 får dock begränsas till att avse kostnader som belastar fonden under andra halvåret 1999.

I *motion Fi11* av Lars Tobisson m.fl. (m) anförs att den föreslagna regleringen är olycklig eftersom den driver på en utveckling som redan påbörjats där sparkapital lämnar Sverige för mer skattegynnade och mindre kostnads-tyngda sparalternativ inom EU. Motionärerna motsätter sig därför den utvidgning av lagstiftningen som nu föreslås och yrkar att propositionen skall avslås i denna del.

I *motion Fi12* av Karin Pilsäter m.fl. (fp) och i *motion Fi13* av Per Landgren m.fl. (kd) konstateras att regeringens förslag innebär att instituten på individuell basis skall redovisa inte bara kostnaderna för förvaltning, förvaring och tillsyn utan även övriga kostnader som belastar fondförmögenheten. Motionärerna anser att den individuella informationen i stället bör avse förvaltning, förvaring och tillsyn, medan övriga kostnader bör redovisas tillsammans och relateras till resultatet av portföljförvaltningen. Dessa övriga kostnader, som t.ex. courtage, är hänförliga till finansiella transaktioner och bör således sättas i relation till portföljförvaltningen. Vidare motsätter sig motionärerna att ändringarna träder i kraft den 1 juli 1999. En nödvändig utveckling av datasystem för informationsgivning till fondandelsägarna försvåras av att problemen kring millennieskiftet redan tar och kommer att ta omfattande resurser i anspråk. Motionärerna föreslår i stället att ändringarna skall träda i kraft den 1 januari 2000. I *motion Fi13* (kd) anförs vidare att den nu aktuella lagstiftningen först bör genomföras på EU-nivå och därefter i Sverige. Detta på grund av att en lagstiftning enbart från svensk sida riskerar att skapa helt onödiga konkurrensnackdelar för svenska företag samt tvinga dem eller delar av deras verksamhet ut ur landet. Motionärerna anser att det är viktigt med såväl konkurrensneutralitet mellan olika sparformer i Sverige som mellan länder inom EU. Det EG-direktiv som gäller för kollektivt sparande i värdepappersfonder står dessutom inför en förändring, där krav om kostnadsinformation till fondandelsägare och fondsparare diskuteras.

Finansutskottets ställningstagande

– Lagreglering om kostnadsinformation till fondsparare i det individuella pensionssparandet

Som redovisats ovan har riksdagen på förslag från utskottet tidigare beslutat att en bestämmelse om s.k. individuell kostnadsinformation skall införas i lagen om värdepappersfonder. I betänkandet uttalade utskottet att en lagreglering om kostnadsinformation till andelsägare i värdepappersfonder är nödvändig för att stärka konsumenternas ställning i detta avseende. Utskottet uttalade vidare att det ligger i konsumenternas intresse att en lagreglering genomförs så snart som möjligt varför det inte finns skäl att avvakta en eventuell framtida gemensam EG-reglering av frågan (prop. 1997/98:160, bet. FiU7, rskr. 14).

Utskottet konstaterar att bestämmelsen om individuell kostnadsinformation till andelsägare i värdepappersfonder omfattar även pensionssparare om andelsinnehaven är registrerade i pensionsspararens namn. Om andelsinnehaven däremot är förvaltarregistrerade så får inte den enskilde pensionsspara-

ren någon individuell kostnadsinformation. Utskottet anser inte att det är rimligt att pensionsspararnas möjligheter att få kostnadsinformation skall vara avhängigt av om andelarna är registrerade i pensionsspararens namn eller inte. Utskottet anser därför att det krävs en särskild reglering för att säkerställa att alla pensionssparare skall få individuell kostnadsinformation. Utskottet delar således regeringens bedömning att det bör införas en lagreglering som säkerställer att även fondsparare i det individuella pensionssparandet skall få individuell kostnadsinformation. Utskottet delar inte motionärernas i motion Fi11 (m) farhågor vad beträffar risken för att den föreslagna regleringen skulle medföra att sparkapital lämnar Sverige till förmån för andra alternativ inom EU.

Beträffande vad som anförs av motionärerna i motion Fi13 (kd) yrkande 2 att en lagreglering först bör genomföras på EU-nivå så har utskottet inte anledning att frånga sitt tidigare ovan redovisade ställningstagande i denna fråga.

Med det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag. Motionerna Fi11 (m) och Fi13 (kd) yrkande 2 avstyrks.

– Omfattningen av kostnadsinformationen till pensionsspararna

Utskottet anser att kostnadsinformationen, som regeringen föreslagit, bör lämnas av det pensionssparinstitut som administrerar sparandet. Som riksdagen tidigare beslutat om skall fondbolagen, enligt bestämmelsen i 27 a § lagen om värdepappersfonder, varje år skriftligen informera varje andelsägare i en värdepappersfond om hur stort belopp av de totala kostnaderna som belastat fonden under det närmast föregående kalenderåret som hänför sig till andelsinnehavet. I informationen skall det anges hur mycket av beloppet som avser förvaltningskostnader, inklusive kostnader för förvaring av fondtillgångarna.

Motionärerna i Fi12 (fp) yrkandena 1 och 2 samt Fi13 (kd) yrkande 1 har föreslagit att pensionssparinstitutens informationsskyldighet skall utformas på ett annat sätt än fondbolagens informationsskyldighet som riksdagen redan har beslutat om. Utskottet anser att en sådan ordning framstår som mycket olämplig. Utskottet anser i stället att pensionssparinstitutens informationsskyldighet bör utformas i anslutning till den ovan redovisade bestämmelsen i 27 a § lagen om värdepappersfonder. Utskottet tillstyrker således regeringens förslag. Motionerna Fi12 (fp) yrkandena 1 och 2 samt Fi13 (kd) yrkande 1 avstyrks.

– Ikraftträdande m.m.

I motsats till motionärerna i Fi12 (fp) yrkande 3 och Fi13 (kd) yrkande 3 anser utskottet att de lagändringar som nu är aktuella inte torde föranleda ytterligare anpassningar av fondbolagens datasystem. Vad gäller pensionsparinstitutet kommer anpassningar endast att aktualiseras för de institut som valt att förvaltarregistrera sina kunders andelsinnehav. Anpassningarna behöver inte vara klara vid ikraftträdandet utan först i början av år 2000 när pensionsparinstitutet skall bearbeta den information de får från fondbola-

gen. Utskottet anser vidare att det är en fördel om samtliga fondsparare får rätt till kostnadsinformation från samma tidpunkt. Mot denna bakgrund anser utskottet att de föreslagna lagändringarna bör kunna träda i kraft den 1 juli 1999. Utskottet tillstyrker därför regeringens förslag. Motionerna Fi12 (fp) yrkande 3 och Fi13 (kd) yrkande 3 avstyrks.

Utskottet tillstyrker även regeringens förslag i övrigt.

Fondbolagens information till Premiepensionsmyndigheten

Propositionen

I propositionen anförts att EG-regleringen inte hindrar att det i lagstiftningen om premiepensionssystemet ställs särskilda krav på dem som får förvalta medel inom systemet, t.ex. när det gäller avgiftsstruktur och information, så länge dessa krav är generellt tillämpliga och inte endast riktade mot utländska fondföretag. Även med hänsyn till EG:s regler får det nämligen anses stå varje land fritt att i ett allmänt socialförsäkringssystem ställa sådana krav som är påkallade av försäkringssystemets särskilda natur (jfr prop. 1997/98:151 s. 411). Regeringen anser att det är angeläget att kraven för att få träffa avtal med Premiepensionsmyndigheten så långt som möjligt är konkurrensneutrala för svenska och utländska fondföretag. Regeringen förslår därför att både svenska och utländska fondförvaltare som träffar samarbetsavtal med Premiepensionsmyndigheten, vid sin rapportering till myndigheten om de kostnader som tagits ut ur fonden, skall ange hur stora kostnadsbelopp som dagligen belastat fonden per fondandel. Informationen skall ange hur mycket som avser förvaltningskostnader, inklusive kostnader för förvaring av fondtillgångarna.

Regeringen framhåller att det är angeläget att en särredovisning av förvaltningskostnaderna inte avhåller utländska fondförvaltare från att delta i systemet. Utländska förvaltares deltagande i premiepensionssystemet bör därför följas upp.

Motionen

I *motion Fi11* av Lars Tobisson m.fl. (m) framför, utan formellt yrkande, motionärerna kritik mot regeringens förslag. Motionärerna anser att förslaget riskerar att minska antalet möjliga fondval för pensionsspararna.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet anser att det är angeläget att kraven för att få träffa avtal med Premiepensionsmyndigheten så långt som möjligt är konkurrensneutrala för svenska och utländska fondföretag. Skyldigheten att informera om vilka kostnadsbelopp som dagligen belastat fonden bör därför utvidgas till att gälla även för utländska fondförvaltare. Utskottet instämmer i regeringens uppfattning att det är angeläget att förslaget inte medför att utländska fondförvaltare avhåller sig från att delta i systemet. Det är därför väsentligt att regeringen, som utlovas i propositionen, följer upp utländska förvaltares deltagande i

Kostnadsinformation till fondförsäkringstagare

Propositionen

Hösten 1990 introducerades en ny försäkringsform på den svenska livförsäkringsmarknaden, livförsäkring med fondanknytning (s.k. fondförsäkring). Enligt den lag som gäller för fondförsäkring – lagen (1989:1079) om livförsäkringar med anknytning till värdepappersfonder – skall premierna enligt försäkringsavtalet placeras i en eller flera värdepappersfonder eller i utländska fondföretag, för vilka gäller föreskrifter som väsentligen stämmer överens med regleringen för värdepappersfonder. Försäkringsbolaget skall placera inbetalda premier för försäkringen i de fonder som försäkringstagaren bestämmer. Försäkringstagaren kan när som helst bestämma att tillgodohavandet skall flyttas till en eller flera andra fonder.

Regeringen anför att sparande i fondförsäkring har stora likheter med ägandet av andelar i en värdepappersfond. Försäkringstagaren ges möjlighet att inom vissa ramar själv bestämma placeringsinriktningen och bär på liknande sätt som en fondandelsägare de finansiella riskerna som är förknippade med placeringen. Även om det formellt är försäkringsbolaget som är fondandelsägare, framstår det därför enligt regeringen som självklart att försäkringstagarna skall få fortlöpande information om förhållanden som rör förvaltningen av de fonder där spararna valt att placera sitt sparande. Regeringen anser att det är väsentligt att regleringen är konkurrensneutral för olika sparformer och att även försäkringstagarna får fullständig information om de kostnader som är förknippade med sparandet.

Regeringen har den 10 mars 1999 avlämnat proposition 1998/99:87 Ändrade försäkringsrörelseregler som innehåller förslag om ändringar i rörelsereglerna för svenska försäkringsbolag. I propositionen föreslås bl.a. vissa ändringar vad gäller fondförsäkring. Regeringen anser att det, med hänsyn till de föreslagna ändringarna i försäkringsrörelselagen, framstår som olämpligt att i detta skede införa nya regler för fondförsäkringstagare. Regeringen anser därför att de föreslagna ändringarna av försäkringsrörelsereglerna bör avvaktas. Så snart erfarenhet vunnits om tillämpningen av den föreslagna regleringen anser regeringen att det är angeläget att en samlad översyn görs av vilka behov av information olika försäkringstagare har och hur dessa kan tillgodoses på bästa sätt. En sådan översyn bör ske så snart som möjligt. Regeringen betonar att det är viktigt att försäkringsbolagen redan nu själva tar initiativ till åtgärder för att förbättra informationen till fondförsäkringstagarna om förvaltningen av de anslutna värdepappersfonderna. Regeringen anser det angeläget att Finansinspektionen i sin tillsyn av försäkringsbolagen uppmärksammar att så sker.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning.

Propositionen

Fjärde- och femte AP-fondstyrelserna får i dagsläget placera högst 10 % av värdet av förvaltade medel i utländska värdepapper, som t.ex. aktier i utländska aktiebolag, andelar i utländska aktiefonder och konvertibla skuldebrev som utfärdats av utländska aktiebolag. Sjätte fondstyrelsen får inte placera i utländska bolag.

Reglerna innebär problem för fonderna när stora svenska aktiebolag slås samman med utländska bolag och det nya bolagets juridiska hemvist hamnar utanför landet och aktieägarna i det svenska bolaget ersätts med aktier i det nya utländska bolaget. När tidigare svenska aktier omvandlas till utländska aktier riskerar fonderna att överskrida utlandsramen. Sjätte fondstyrelsen blir, på tvärs mot gällande placeringsregler, ägare av utländska aktier. För att undvika ett överskridande tvingas fondstyrelserna på kort tid sälja ut stora delar av sina innehav i aktuella bolag, vilket kan ge störningar på marknaderna, försvåra den långsiktiga förvaltningen och försämra avkastningen på placeringarna.

Läkemedelsföretaget Pharmacias samgående med amerikanska Upjohn och bilsäkerhetsföretaget Autolivs fusion med det amerikanska bolaget Morton är exempel på affärer där dessa effekter uppstått. Problemet blir ännu tydligare i den nyligen genomförda fusionen mellan Astra och engelska Zeneca och ABB:s planer på att föra samman de fyra olika aktieslagen i bolaget till en gemensam schweizisk ABB-aktie. För fjärde AP-fonden innebär t.ex. förändringarna i Astra och ABB att fondens samlade utlandsplaceringar mycket kraftigt kommer att gå över utlandsramen.

I propositionen föreslår regeringen därför att en undantagsregel införs. Enligt förslaget bör fjärde till sjätte fondstyrelsernas innehav i ett utländskt bolag inte räknas in i den befintliga utlandsramen om det utländska bolaget genom ett offentligt erbjudande köpt ett svenskt aktiebolag. Det utländska bolaget skall också efter förvärvet ha en betydande verksamhet i Sverige och vara noterat på svensk börs eller annan auktoriserad marknadsplats. För sjätte AP-fondstyrelsen gäller således att undantagsregeln endast skall gälla den förvaltade börsportföljen, inte innehavet av onoterade aktier.

Enligt propositionen medger undantagsregeln att fonderna skall kunna köpa ytterligare aktier i de aktuella bolagen, vid sidan av det innehav de hade vid tidpunkten för det offentliga erbjudandet. Detta för att undvika störningar i fondförvaltningen och utvärderingen av uppnådda resultat. Något tak för hur stor del av fondstyrelsernas totala medelsinnehav som skall kunna undantas från utlandsramen sätts inte upp.

Förslaget är en övergångsregel i avvaktan på den översyn av AP-fondens organisation och placeringsregler som bedrivs i samarbete mellan de fem partier som står bakom pensionsöverenskommelsen. Syftet med översynen är bl.a. att öka fondernas möjligheter till hög avkastning och diversifiering av förvaltade medel. T.ex. skall fondernas placeringsregler moderniseras, bl.a. genom en ökning av den tillåtna andelen placeringar i både aktier och i utlandet.

Regeringen gör varje år en utvärdering av fondstyrelsernas förvaltning. Utvärderingen bygger på fondernas årsredovisningar, fondernas egna analyser av förvaltningen och revisionsberättelserna. Dessa dokument tillsammans med regeringens utvärdering överlämnas årligen till riksdagen i form av en regeringsskrivelse. På senare år har regeringen anlitat särskild fackkunskap för att förbättra utvärderingen av fondstyrelsernas medelsförvaltning. Regeringen föreslår i propositionen att fondstyrelserna bör stå för kostnaderna om särskild fackkunskap anlitas i samband med utvärderingen. Kostnaderna skall regeringen fördela ut mellan fonderna utifrån en fördelning som regeringen bedömer vara skälig.

Lagen föreslås träda i kraft den 1 juli 1999. Bestämmelsen om att fonderna skall betala anlitad fackkunskap vid regeringens utvärdering skall tillämpas fr.o.m. den 1 januari 1999.

Motionerna

I *motion Fi708* av Siv Holma m.fl. (v) anføres att det finns anledning att utvärdera sjätte AP-fonden utifrån närings- och miljöpolitisk synvinkel. I beslutet att inrätta en sjätte AP-fond framhölls att fonden borde redovisa om fonden tagit hänsyn till miljöaspekter i sin verksamhet samt att inrättandet av sjätte AP-fonden var viktigt för att främja tillväxt och sysselsättning. I fondens senaste årsredovisning sägs dock inget om miljöaspekter och hur fonden främjat sysselsättning, enligt motionärerna. Dessutom bör fonden ges ett tilläggsdirektiv med ett klart uttalat mål för att främja sysselsättning. Motionärerna anser också att AP-fondernas placeringsrättigheter i aktier bör utvidgas och utnyttjas för aktiva näringspolitiska insatser för förnyelse och ökad sysselsättning. Dessutom bör den begränsningsregel som innebär att fjärde och femte AP-fonden bara får äga upp till 10 % av aktierna i ett börsföretag avskaffas.

I *motion N336* av Gudrun Schyman m.fl. (v) motsätter sig motionärerna att de medel som inom ramen för det nya pensionssystemet förs över från AP-fonderna till statsbudgeten används för amortering av statsskulden. I stället borde fondmedlen i större utsträckning utnyttjas i näringspolitiska syften. Därför bör AP-fondernas verksamhet utvärderas utifrån ett näringspolitiskt perspektiv. Vidare framförs i motionen att det kollektiva sparandet och offentliga institutioner bör spela viktiga roller som såväl riskkapitalförsörjare som stabila och aktiva ägare i svenskt näringsliv. AP-fondernas placeringsrättigheter i aktier bör därför utvidgas och regeringen bör tillsätta en utredning om hur det kollektiva sparandet kan utnyttjas för näringspolitiska insatser för förnyelse och ökad sysselsättning i svenskt näringsliv.

Finansutskottets ställningstagande

När det gäller motionernas förslag om AP-fondstyrelsernas verksamhet och förvaltning vill utskottet hänvisa till den pågående översynen av AP-fondsförvaltningen. Som utskottet redovisade ovan bedrivs översynen i samarbete mellan de fem partier som står bakom pensionsöverenskommelsen,

och översynen omfattar både organisationen av AP-fonderna och medelsförvaltningen och placeringsreglerna. Enligt planen skulle en proposition ha presenterats i slutet av maj 1999 men den har skjutits något på framtiden i avvaktan på att vissa återstående frågor som har betydelse för översynen skall avgöras, t.ex. överföringen av fondmedel från AP-fonderna till staten.

Med hänvisning till det anförda tillstyrker utskottet förslaget i propositionen och avstyrker motionerna Fi708 (v) yrkandena 4–7 och N336 (v) yrkandena 3 och 4.

Övriga frågor

Värdepappersfonder

Motionerna

I motionerna Fi704 av Ola Sundell (m) och Fi706 av Erik Arthur Egervärn (c) anföras att år 1995 bildades Aktiesparklubben Kraft i Jämtlands län. Aktiesparklubben har som övergripande långsiktigt syfte att öka förutsättningarna för att skapa ett större inflytande över beslut som rör länet t.ex. arbetstillfällena. Allt arbete i styrelsen sker ideellt. Om aktiesparklubben köper aktier kommer den att omfattas av tillståndstvånget i lagen om värdepappersfonder. Klubben har dock inte några ekonomiska möjligheter att bekosta den administration som följer av lagen om värdepappersfonder. Motionärerna anser att lagen om värdepappersfonder bör ändras så att det skapas en möjlighet att få dispens från tillståndsreglerna i fall då en aktiesparklubb har ett överordnat ideellt syfte. Finansinspektionen bör få meddela denna dispens.

Finansutskottets ställningstagande

Enligt uppgift från Finansdepartementet så är lagen om värdepappersfonder i behov av en grundläggande översyn. Vissa föreslagna ändringar i det s.k. UCITS-direktivet kommer också att behöva omarbetas till svensk lag. Finansdepartementet överväger därför att tillsätta en utredning med uppgift att förnya fondlagstiftningen. Frågan om förenklade regler för regionala fonder kommer att omfattas av utredningsuppdraget. Mot denna bakgrund anser inte utskottet att det föreligger skäl att föreslå någon riksdagens åtgärd. Motionerna Fi704 (m) och Fi706 (c) avstyrks således.

Kommunal pensionsmedelsförvaltning m.m.

Motionen

I motion Fi708 av Siv Holma m.fl. (v) menar motionärerna att demokratin i den ekonomiska politiken måste utvecklas. Samhällets ägande och inflytande över bank- och kreditväsendet bör öka. Därför bör samhället behålla sitt ägande i Nordbanken och därmed också möjligheten att bedriva en aktiv ägarroll. Enligt motionen bör också det kommunala och regionala ägandet utvecklas, inte avvecklas. Därför bör regeringen tillsätta en utredning om hur statsmakterna kan underlätta för kommuner, landsting och regionala självsty-

Finansutskottets ställningstagande

Hösten 1992 beslöt riksdagen att bemyndiga regeringen att avveckla statens ägande i bl.a. dåvarande Nordbanken (prop. 1992/93:135, bet. NU16). I en ny behandling våren 1996 gav riksdagen ett bemyndigande till regeringen att minska statens ägande i åtta angivna företag – Assi Domän AB, Celsius AB, Enator AB, Pharmacia & Upjohn Inc., SAQ Kontroll AB, AB Svenska Exportkredit, SBL Vaccin AB och Lantbrukskredit AB. Samtidigt angavs att tidigare bemyndigande avseende bl.a. Nordbanken skulle fortsätta att gälla (prop. 1995/96:141, bet. 1995/96:NU26).

Utskottet ser i dagsläget ingen anledning till att ompröva beslutet om att bemyndiga regeringen att avveckla statens ägande i det som i dag är Nordbanken Holding (som tillsammans med Merita Abp äger MeritaNordbanken-koncernens moderbolag, MeritaNordbanken Abp).

När det gäller pensionskapitalet vill utskottet erinra om att pensionssparandet i kommuner och landsting sannolikt kommer att öka kraftigt i framtiden, till följd av det s.k. balanskravet. Enligt utskottets mening ställer denna utveckling stora krav på god, säker och långsiktig medelsförvaltning så att det finns medel att tillgå när pensionsförpliktelserna skall infrias.

Våren 1998 beslutade riksdagen om en skärpt reglering av den kommunala pensionsmedelsförvaltningen (prop. 1997/98:52, bet. 1997/98:KU17). Beslutet innebar en ny bestämmelse i kommunallagen (1991:900) enligt vilken fullmäktige i kommuner och landsting samt beslutande församling i kommunalförbund skall meddela särskilda föreskrifter för förvaltning av medel avsatta för pensionsförpliktelser. I föreskrifterna skall det bl.a. fastställas till vilken risk placeringarna får göras och hur uppföljning och kontroll av förvaltningen skall ske. Lagändringarna trädde i kraft den 1 januari 1999, men får börja tillämpas senare, dock senast för räkenskapsåret 2000.

Enligt utskottets mening finns det ingen anledning att nu ytterligare utreda förvaltning och placering av pensionskapitalet och övriga finansiella tillgångar i kommuner och landsting.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motion Fi708 (v) yrkandena 1, 9 och 10.

Lagförslagen

Propositionen

De i propositionen framlagda lagförslagen återfinns i bilaga till betänkandet. I lagförslag 2.3 föreslås en ändring i 8 kap. 3 § lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension i dess lydelse enligt lagen (1998:1497) om ändring i samma lag. En ändring i samma paragraf i dess lydelse enligt den nämnda ändringslagen föreslås också i proposition 1998/99:98 Vissa premiepensionsfrågor (lagförslag 2.2). Sistnämnda proposition bereds av socialförsäkringsutskottet.

Som framgår av utskottets ovan redovisade ställningstaganden så har utskottet inte något att erinra i sak mot de i propositionen framlagda lagförslagen. Utskottet anser emellertid att lagförslag 2.3 i nu aktuellt ärende av författningstekniska skäl bör sammanföras med lagförslag 2.2 i proposition 1998/99:98. Utskottet överlämnar således lagförslag 2.3 till socialförsäkringsutskottet för författningsteknisk samordning i betänkande 1998/99:SfU12.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *avslag på propositionen om en lagreglering om kostnadsinformation till fondsparare i det individuella pensionssparandet* att riksdagen med bifall till proposition 1998/99:93 i denna del samt med avslag på motionerna 1998/99:Fi11 och 1998/99:Fi13 yrkande 2 godkänner vad utskottet anfört,

res. 1 (m)

res. 2 (kd)

2. beträffande omfattningen av kostnadsinformationen till pensionspararna

att riksdagen med bifall till proposition 1998/99:93 i denna del samt med avslag på motionerna 1998/99:Fi12 yrkandena 1 och 2 och 1998/99:Fi13 yrkande 1 godkänner vad utskottet anfört,

res. 3 (kd, fp)

3. beträffande *ikraftträdande m.m.*

att riksdagen med bifall till proposition 1998/99:93 i denna del samt med avslag på motionerna 1998/99:Fi12 yrkande 3 och 1998/99:Fi13 yrkande 3 godkänner vad utskottet anfört,

res. 4 (kd, fp)

4. beträffande *fondbolagens information till Premiepensionsmyndigheten*

att riksdagen med bifall till proposition 1998/99:93 i denna del godkänner vad utskottet anfört,

res. 5 (m, kd)

5. beträffande *kostnadsinformation till fondförsäkringstagare*

att riksdagen med bifall till proposition 1998/99:93 i denna del godkänner vad utskottet anfört,

6. beträffande *fjärde–sjätte AP-fondstyrelsernas utlandsplaceringar* att riksdagen med bifall till proposition 1998/99:93 i denna del samt med avslag på motionerna 1998/99:Fi708 yrkandena 4–7 och 1998/99:N336 yrkandena 3 och 4 godkänner vad utskottet anfört,

res. 6 (v)

7. beträffande *värdepappersfonder*

att riksdagen avslår motionerna 1998/99:Fi704 och 1998/99:Fi706,

8. beträffande *kommunal pensionsmedelsförvaltning m.m.*
att riksdagen avslår motionen 1998/99:Fi708 yrkandena 1, 9 och 10,
res. 7 (v)
res. 8 (m, kd, fp) - motiv.

1998/99:FiU21
Utskottet

9. beträffande *lagförslagen*
att riksdagen antar de i propositionen framlagda förslagen till
dels lag om ändring i lagen (1990:1114) om värdepappersfonder,
dels lag om ändring i lagen (1993:931) om individuellt pensionsspa-
rande,
dels lag om ändring i lagen (1983:1092) med reglemente för Allmänna
pensionsfonden.

Stockholm den 20 april 1999

På finansutskottets vägnar

Jan Bergqvist

I beslutet har deltagit: Jan Bergqvist (s), Mats Odell (kd), Bengt Silfverstrand (s), Lisbet Calner (s), Johan Lönnroth (v), Lennart Hedquist (m), Sonia Karlsson (s), Fredrik Reinfeldt (m), Carin Lundberg (s), Sven-Erik Österberg (s), Siv Holma (v), Per Landgren (kd), Anna Åkerhielm (m), Matz Hammarström (mp), Gunnar Axén (m), Agne Hansson (c) och Bo Könberg (fp).

1. Avslag på propositionen om en lagreglering om kostnadsinformation till fondsparare i det individuella pensionssparandet (mom. 1) (m)

Lennart Hedquist, Fredrik Reinfeldt, Anna Åkerhielm och Gunnar Axén (alla m) anser

dels att finansutskottets ställningstagande under rubriken Lagreglering om kostnadsinformation till fondsparare i det individuella pensionssparandet bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att den föreslagna regleringen är olycklig eftersom den driver på en utveckling som redan påbörjats där sparkapital lämnar Sverige för mer skattegynnade och mindre kostnadstyngda sparalternativ inom EU. Därtill kommer att det på goda grunder kan ifrågasättas om småspararna verkligen gagnas av den föreslagna regleringen. För den som sparar lite är avgifterna små och incitamentet för en småsparare att byta fondbolag på grund av för höga kostnader är därför litet. Det är snarare en liten krets med stora aktiefonds innehav som kan vara intresserad av att jämföra förvaltningskostnader. För denna i de flesta fall redan välinformerade samhällsgrupp har regleringen störst betydelse och kanske i förlängningen någon praktisk nytta. Eventuella rabatter som detta i sin tur kan tänkas ge upphov till för deras del får sedan i sin tur bäras av alla andra andelsägare. På grund av det anförda motsätter sig utskottet den utvidgning av lagstiftningen som regeringen föreslår. Med bifall till motion Fi11 (m) avstyrker utskottet således propositionen i denna del. Motion Fi13 (kd) yrkande 2 avstyrks.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *avslag på propositionen om en lagreglering om kostnadsinformation till fondsparare i det individuella pensionssparandet* att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Fi11 avslår proposition 1998/99:93 i denna del samt motion 1998/99:Fi13 yrkande 2,

2. Avslag på propositionen om en lagreglering om kostnadsinformation till fondsparare i det individuella pensionssparandet (mom. 1) (kd)

Mats Odell och Per Landgren (båda kd) anser

dels att finansutskottets ställningstagande under rubriken Lagreglering om kostnadsinformation till fondsparare i det individuella pensionssparandet bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att den nu aktuella lagstiftningen först bör genomföras på EU-nivå och därefter i Sverige. Anledningen härför är att en lagstiftning enbart från svensk sida riskerar att skapa helt onödiga konkurrensnackdelar för svenska företag samt tvinga dem eller delar av deras verksamhet ut ur landet. Utskottet anser att det är viktigt med såväl konkurrensneutralitet mellan olika sparformer i Sverige som mellan länder inom EU. Det EG-

direktiv som gäller för kollektivt sparande i värdepappersfonder står dessutom inför en förändring, där krav om kostnadsinformation till fondandelsägare och fondsparare diskuteras. På grund av det anförda och med bifall till motion Fi13 (kd) yrkande 2 avstyrker utskottet propositionen i denna del. Motion Fi11 (m) avstyrks.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. *beträffande avslag på propositionen om en lagreglering om kostnadsinformation till fondsparare i det individuella pensionssparandet* att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Fi13 yrkande 2 avslår proposition 1998/99:93 i denna del samt motion 1998/99:Fi11,

3. Omfattningen av kostnadsinformationen till pensionsspararna (mom. 2) (kd, fp)

Mats Odell (kd), Per Landgren (kd) och Bo Könberg (fp) anser

dels att finansutskottets ställningstagande under rubriken *Omfattningen av kostnadsinformationen till pensionsspararna* bort ha följande lydelse:

Regeringens förslag innebär att instituten på individuell basis skall redovisa inte bara kostnaderna för förvaltning, förvaring och tillsyn utan även övriga kostnader som belastar fondförmögenheten. Det kan ifrågasättas om en redovisning av det slag som regeringen föreslår verkligen ger spararna den information som de verkligen har nytta av. Utskottet anser att den individuella informationen i stället bör avse förvaltning, förvaring och tillsyn, medan övriga kostnader bör redovisas tillsammans och relateras till resultatet av portföljförvaltningen. Avgiften för förvaltning m.m. kan sägas vara den enda framåtblickande kostnadsposten och är därmed viktig för ett ställningstagande till vilken eller vilka fonder spararen vill utnyttja. Övriga kostnader, som t.ex. courtage, är hänförliga till finansiella transaktioner och bör sättas i relation till portföljförvaltningen. De övriga kostnaderna kan variera kraftigt mellan olika år beroende på vilken aktivitet som fonden anser vara positiv för fondförmögenheten vid givet risktagande. En fond kan redovisa höga övriga kostnader som är motiverade av att transaktioner genomförts som höjt avkastningen. Med regeringens förslag kommer detta dock att framstå som om fondens kostnader är särskilt höga. De övriga kostnaderna bör således redovisas tillsammans och sättas i relation till portföljförvaltningen.

På grund av det anförda anser således utskottet att den individuella informationen till fondsparare i värdepappersfonder skall avse kostnaderna för förvaltning, förvaring och tillsyn. Vad utskottet anfört med anledning av motionerna Fi12 (fp) yrkandena 1 och 2 samt Fi13 (kd) yrkande 1 bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *omfattningen av kostnadsinformationen till pensions-spararna*

att riksdagen med anledning av proposition 1998/99:93 i denna del och motionerna 1998/99:Fi12 yrkandena 1 och 2 samt 1998/99:Fi13 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

1998/99:FiU21
Reservationer

4. Ikraftträdande m.m. (mom. 3) (kd, fp)

Mats Odell (kd), Per Landgren (kd) och Bo Könberg (fp) anser

dels att utskottets ställningstagande under rubriken *Ikraftträdande m.m.* bort ha följande lydelse:

I motsats till regeringen anser utskottet att de föreslagna ändringarna inte bör träda i kraft redan den 1 juli 1999. En nödvändig utveckling av datasystem för informationsgivning till fondandelsägarna försvåras av att problemen kring millennieskiftet redan tar och kommer att ta omfattande resurser i anspråk. Utskottet anser därför, med bifall till motionerna Fi12 (fp) yrkande 3 och Fi13 (kd) yrkande 3 att de föreslagna ändringarna bör träda i kraft den 1 januari 2000.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *ikraftträdande m.m.*

att riksdagen med bifall till motionerna 1998/99:Fi12 yrkande 3 och 1998/99:Fi13 yrkande 3 och med avslag på proposition 1998/99:93 i denna del godkänner vad utskottet anfört,

5. Fondbolagens information till Premiepensionsmyndigheten (mom. 4) (m, kd)

Mats Odell (kd), Lennart Hedquist (m), Fredrik Reinfeldt (m), Per Landgren (kd), Anna Åkerhielm (m) och Gunnar Axén (m) anser

dels att utskottets ställningstagande under rubriken *Fondbolagens information till Premiepensionsmyndigheten* bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att regeringens förslag riskerar att minska antalet möjliga fondval för pensionsspararna. Därtill kommer att Premiepensionsmyndigheten i sitt remissyttrande har avrått från den reglering som regeringen nu föreslår. På grund av det anförda och i enlighet med vad som framförs i motion Fi11 (m) avstyrker utskottet propositionens förslag.

dels att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *fondbolagens information till Premiepensionsmyndigheten*

att riksdagen avslår proposition 1998/99:93 i denna del,

Johan Lönnroth och Siv Holma (båda v) anser

dels att finansutskottets ställningstagande i avsnittet *Fjärde–sjätte AP-fondstyrelsernas utlandsplaceringar* bort ha följande lydelse:

Sedan 1997 pågår en översyn av AP-fondsystemet. Översynen utförs i samarbete mellan de partier som står bakom pensionsöverenskommelsen. Enligt utskottets mening omfattar emellertid översynen mer än enbart genomförandet av det nya pensionssystemet. Därför bör det parlamentariska underlaget i utvärderingen utökas. Enligt utskottets mening bör alla partier vara med i arbetet med att se över AP-fondernas organisation och placeringsregler.

Enligt pensionsöverenskommelsen kommer medel från AP-fonderna att överföras till staten. Genom överföringarna minskar AP-fondernas möjlighet till att utgöra buffertfonder vid pensionsutbetalningar. Utskottet menar liksom Vänsterpartiet att det är viktigt att AP-fonderna inte förlorar sin styrka som buffertfonder genom att alltför mycket medel överförs till staten. Liksom motionärerna avvisar utskottet bestämt att de medel som enligt pensionsöverenskommelsen skall överföras från AP-fonderna till staten enbart används för amortering av statsskulden. Medlen i AP-fonderna bör i större utsträckning utnyttjas för att befrämja löntagarnas kollektiva ägarengagemang och för näringspolitiska syften. Detta bör ske bl.a. genom ändrade placeringsregler.

Regelverket som styr AP-fondernas placeringar bör förändras. Enligt utskottets mening bör bl.a. AP-fondernas möjligheter till placeringar i onoterade och noterade aktiebolag utvidgas och utnyttjas för aktiva näringspolitiska insatser och ökad sysselsättning i det svenska näringslivet. I dagsläget används knappt 10 % av fondernas tillgångar till aktieplaceringar. Vidare bör den begränsningsregel som innebär att fjärde och femte AP-fonderna bara får äga upp till 10 % av aktierna i ett börsföretag avskaffas.

Enligt utskottets mening bör också sjätte AP-fonden i större utsträckning användas för att utveckla svensk industri och stärka den svenska sysselsättningen. Sjätte AP-fonden bör, enligt utskottet, ges ett tilläggsdirektiv så att arbetet med att främja sysselsättningen blir ett klart uttalat mål i fondens verksamhet. I anslutning till detta bör en utvärdering genomföras av sjätte AP-fondens verksamhet. Utvärderingen bör behandla fondens verksamhet ur en närings- och miljöpolitisk synvinkel.

Vad utskottet anfört med anledning av proposition 1998/99:93 i denna del samt motionerna 1998/99:Fi708 (v) yrkandena 4–7 och 1998/99:N336 yrkandena 3 och 4 bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 6 bort ha följande lydelse:

6. beträffande *fjärde–sjätte AP-fondstyrelsernas utlandsplaceringar* att riksdagen med anledning av proposition 1998/99:93 i denna del samt motionerna 1998/99:Fi708 yrkandena 4–7 och 1998/99:N336 yrkandena 3 och 4 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

7. Kommunal pensionsmedelsförvaltning m.m. (mom. 8) (v)

1998/99:FiU21
Reservationer

Johan Lönnroth och Siv Holma (båda v) anser

dels att finansutskottets ställningstagande under rubriken *Kommunal pensionsförvaltning m.m.* bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening bör demokratin i ekonomin och den ekonomiska politiken utvecklas. Ett led i en sådan utveckling är att samhället och staten behåller ägandet i nuvarande Nordbanken Holding. Därigenom behålls möjligheten för samhället att bedriva ett aktivt ägande för att stärka näringslivet och öka den svenska sysselsättningen.

Vidare bör enligt utskottets mening det kommunala ägandet utvecklas, inte avvecklas. Den lokala och regionala förankringen är en viktig beståndsdel i en lyckad företags- och näringslivsutveckling. Företag, som genom sin lokala förankring även har en social dimension i sin verksamhet, har i studier visat sig ha betydande förmåga att klara av svåra tider och bli ekonomiskt framgångsrika.

Regeringen bör enligt utskottets mening tillsätta en utredning om hur statsmakterna kan underlätta för kommuner, landsting och regionala självstyrelseorgan att engagera sitt pensionskapital och andra finansiella tillgångar i ett långsiktigt ägarengagemang.

Vad utskottet anfört med anledning av motion Fi708 (v) yrkandena 1, 9 och 10 bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 8 bort ha följande lydelse:

8. beträffande *kommunal pensionsmedelsförvaltning m.m.*

att riksdagen med anledning av motion 1998/99:Fi708 yrkandena 1, 9 och 10 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

8. Kommunal pensionsmedelsförvaltning m.m. (mom. 8, motiveringen) (m, kd, fp)

Mats Odell (kd), Lennart Hedquist (m), Fredrik Reinfeldt (m), Per Landgren (kd), Anna Åkerhielm (m), Gunnar Axén (m) och Bo Könberg (fp) anser att den del av utskottets ställningstagande som under rubriken *Kommunal pensionsmedelsförvaltning m.m.* börjar med "Hösten 1992 beslöt" och slutar med "MeritaNordbanken Abp)" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att erfarenheterna av staten som ägare av företag är negativa. De statliga företagen, inklusive Nordbanken Holding, bör därför privatiseras så snabbt marknadsförhållandena medger det.

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:1114) om värdepappersfonder

1998/99:FiU21

Bilaga

3 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:1497) om ändring i
lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension

1998/99:FiU21
Bilaga

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Propositionen.....	2
Motionerna	2
Motioner som väckts med anledning av propositionen.....	2
Motioner som väckts under allmänna motionstiden 1998.....	2
Utskottet	4
Förbättrad kostnadsinformation till fondsparare	4
Kostnadsinformation till fondsparare i det individuella pensionssparandet	4
Propositionen.....	4
Motionerna	6
Finansutskottets ställningstagande.....	6
– Lagreglering om kostnadsinformation till fondsparare i det individuella pensionssparandet.....	6
– Omfattningen av kostnadsinformationen till pensions- spararna	7
– Ikraftträdande m.m.	7
Fondbolagens information till Premiepensionsmyndigheten	8
Propositionen.....	8
Motionen	8
Finansutskottets ställningstagande.....	8
Kostnadsinformation till fondförsäkringstagare	9
Propositionen.....	9
Finansutskottets ställningstagande.....	9
Fjärde–sjätte AP-fondstyrelsernas utlandsplaceringar	10
Propositionen.....	10
Motionerna	11
Finansutskottets ställningstagande.....	11
Övriga frågor.....	12
Värdepappersfonder	12
Motionerna	12
Finansutskottets ställningstagande.....	12
Kommunal pensionsmedelsförvaltning m.m.	12
Motionen	12
Finansutskottets ställningstagande.....	13
Lagförslagen	13
Propositionen.....	13
Finansutskottets ställningstagande.....	14
Hemställan	14
Reservationer.....	16
1. Avslag på propositionen om en lagreglering om kostnads- information till fondsparare i det individuella pensionssparandet (mom. 1) (m).....	16

2. Avslag på propositionen om en lagreglering om kostnadsinformation till fondsparare i det individuella pensionssparandet (mom. 1) (kd).....	16
3. Omfattningen av kostnadsinformationen till pensionsspararna (mom. 2) (kd, fp).....	17
4. Ikraftträdande m.m. (mom. 3) (kd, fp).....	18
5. Fondbolagens information till Premiepensionsmyndigheten (mom. 4) (m, kd).....	18
6. Fjärde–sjätte AP-fondstyrelsernas utlandsplaceringar (mom. 6) (v).....	19
7. Kommunal pensionsmedelsförvaltning m.m. (mom. 8) (v)	20
8. Kommunal pensionsmedelsförvaltning m.m. (mom. 8, motiveringen) (m, kd, fp).....	20

Bilaga

Regeringens lagförslag	21
1 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:1114) om värdepappersfonder	21
2 Förslag till lag om ändring i lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande	22
3 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:1497) om ändring i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension	23
4 Förslag till lag om ändring i lagen (1983:1092) med reglemente för Allmänna pensionsfonden	24